

ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

ДЕИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЯТА НА ДЕЦАТА В БЪЛГАРИЯ – ПОГЛЕД ОТВЪН И ОТВЪТРЕ

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ КОМПЛЕКСНО
СОЦИОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ НА АЛФА РИСЪРЧ
НОЕМВРИ 2018Г.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА ПРОУЧВАНЕТО?

Обхват и целеви групи

- ❖ **Възложител:** Агенция за социално подпомагане
- ❖ **Период на провеждане:** 29 октомври-14 ноември 2018г.
- ❖ **Обхват: 10 общини с дейности по деинституционализацията**
 - ✓ **Типологичен подбор по големина и напредък:** София, Пловдив, Варна, Русе, Стара Загора, Велико Търново, Ловеч, Смолян, Търговище и Димитровград
- ❖ **Комплексен изследователски подход от 5 модула:**
 - ✓ **6 целеви групи, пряко въввлечени в процеса:** местна и училищна общност, общински власти, приемни семейства, социални работници в новите услуги и в Отделите „Закрила на детето“ на регионално ниво към Агенцията за социално подпомагане;
 - ✓ **Комбинирана количествена и качествена методология – позволява фокусиран поглед „отвътре“ и „отвън“ към процеса на деинституционализация**

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА ПРОУЧВАНЕТО?

Теми и съдържателни аспекти

ОСНОВНИ АКЦЕНТИ В ПРЕЗЕНТАЦИЯТА

ПОЗИТИВИ

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

РИСКОВЕ

ВЪЗМОЖНОСТИ

★ ДЕИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЯТА: ПОЗИТИВИ/1

❖ Интензивен процес, видим за местната общност

92%

От гражданите знаят за изградени
нови социални услуги в близост
до тях

86%

От гражданите познават
съществени аспекти от новите
социални услуги за деца

❖ Всички целеви групи оценяват деинституционализацията като правилен и необходим процес

ПОДКРЕПА ЗА ПРОЦЕСА

79%

ОТ МЕСТНАТА ОБЩНОСТ

93%

ОТ УЧИТЕЛИТЕ И
ДИРЕКТОРИТЕ

ДЕИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЯТА: ПОЗИТИВИ/2

- ❖ Положително отношение сред заинтересованите страни към децата, настанени в новите центрове

Положително отношение към децата в ЦНСТ

75%

ОТ МЕСТНАТА ОБЩНОСТ

98%

ОТ УЧИТЕЛИТЕ И
ДИРЕКТОРИТЕ

- ❖ Сред част от гражданите в квартали в близост до новите центрове - позитивен опит и до момента с тези деца
- ❖ Висока оценка за създадената по-близка до семейната среда за децата в неравностойно положение спрямо старите институции

71%

От местната общност

80%

От учителите и директорите

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД ПРОЦЕСА/1

❖ Организационни трудности при осъществяване на деинституционализацията

- ✓ Настаняване на деца в други общини далеч от семейния кръг
- ✓ Недостатъчно взаимодействие между отговорните институции
- ✓ Необходимост от развитие на нови по-комплексни методи на работа и умения от социалните работници и учителите към децата в новите центрове
- ✓ Увеличаване на персонала в новите услуги

❖ Трудности, свързани с нагласите на целевите групи

- ✓ Съпротива към включването на деца и младежи от „бившите възпитателни институции“ в новите социални услуги
 - От страна на местната общност: опасения за увеличаване на агресията;
 - От страна на социалните работници: необходимост от различен подход към тези деца и младежи;
 - От страна на учителите/ директорите: опасения за негативно въздействие върху другите ученици

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД ПРОЦЕСА/2

- ✓ Деинституционализацията се мисли като преход от „големи“ към „малки“ институции, но все още не и като пълноценна интеграция на децата

Проучване сред местната общност

62%

Бих приел тези деца да живеят в моя квартал

44%

Бих приел тези деца да учат в един клас с децата ми

21%

Бих взел на семейна вечеря/обяд дете от институция

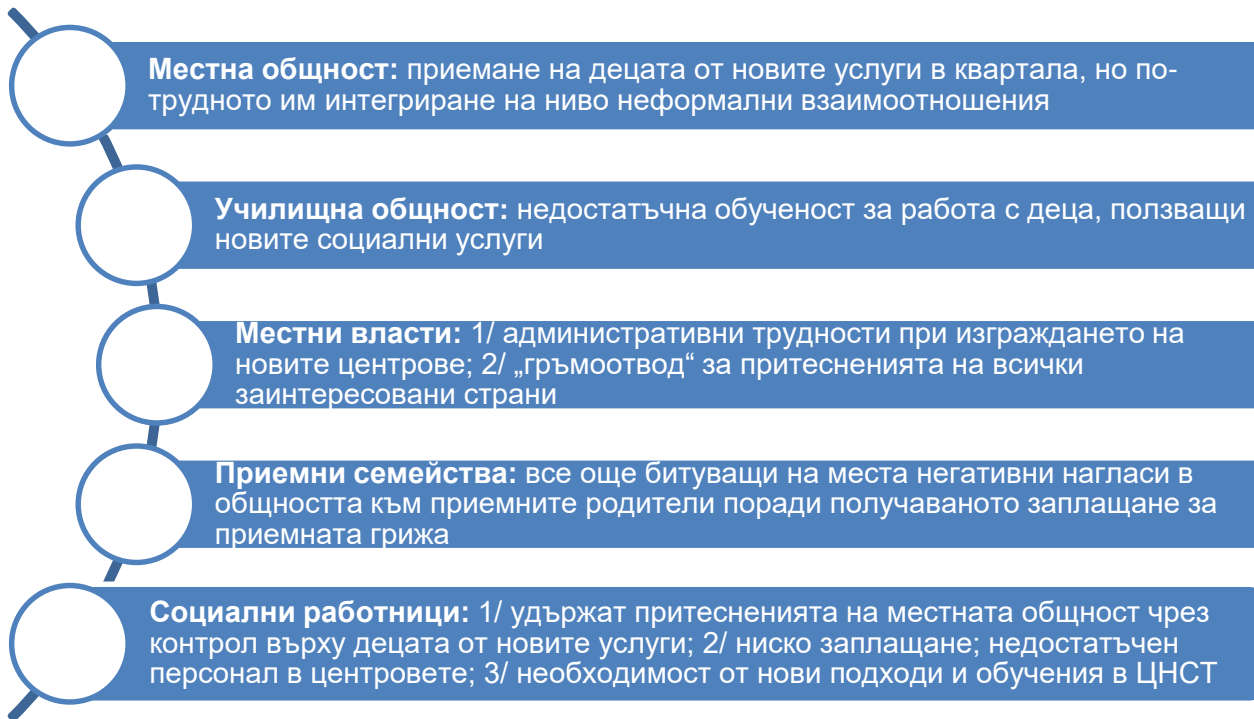
5%

Бих станал приеман родител

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД ПРОЦЕСА/3

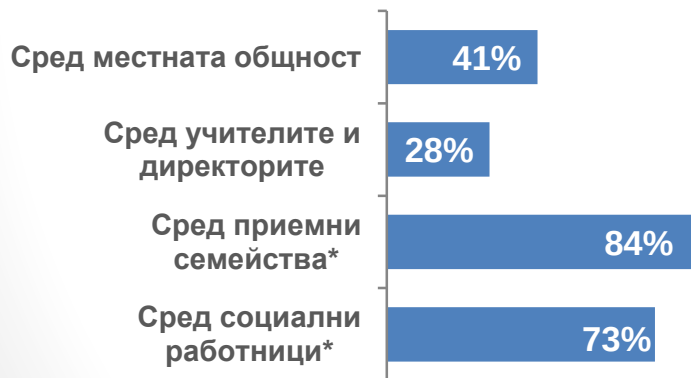

РИСКОВЕ ПРЕД ДЕИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЯТА/1

- ❖ **Феминизация и застаряване на професията „социален работник“, както и ниското заплащане**
- ❖ **Самокритичен поглед отвътре - необходимост от развитие на нови подходи за работа с различните групи деца, използващи новите социални услуги**

Съгласие с твърдението за недостатъчната подготовка на учителите в „обикновените“ училища

Съгласие с твърдението за недостатъчната подготовка на социалните работници в новите центрове

* Ниска база

РИСКОВЕ ПРЕД ДЕИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЯТА/2

- ❖ Необходимост от достигане на деинституционализацията до неформалните взаимоотношения в общността, или

Възможно ли е само едно дете от целия клас да не бъде поканено на рожден ден и могат ли учителите и родителите да променят това?

- ❖ Дистанциране на някои общински власти от мерки и програми по деинституционализацията

ВЪЗМОЖНОСТИ ПРЕД ДЕИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЯТА/1

- ❖ По-активно включване на гражданите в кварталите до новите центрове в живота на децата в неравностойно положение
 - ✓ Разширяване на практиката „отворени дни на ЦНСТ“;
 - ✓ Поощряване и улесняване на доброволчеството;
 - ✓ Съвместни събития между деца в ЦНСТ и местна общност
- ❖ Развитие на потенциала на приемната грижа като най-близка форма до семейната
- ❖ Медиите като партньори, отразяващи комплексността на всеки случай на деинституционализация

ВЪЗМОЖНОСТИ ПРЕД ДЕИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЯТА/2

- ❖ Предоставяне на условия за спортни и творчески дейности за децата и младежите, живеещи в новите центрове за настаняване

Добри практики, установени в проучването:

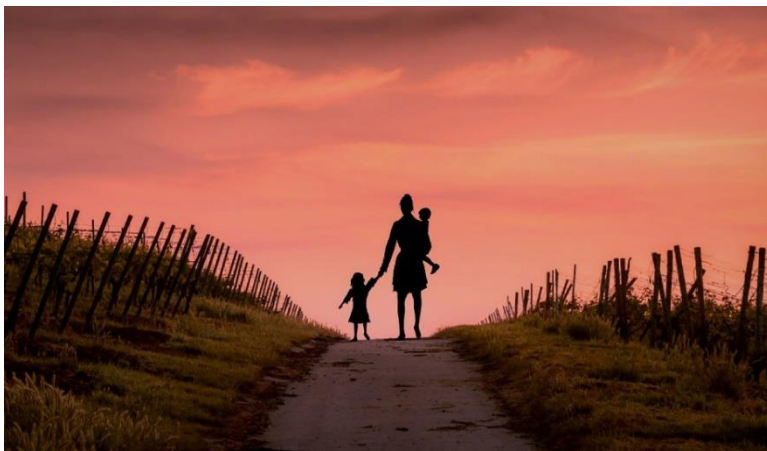
- ✓ Център за правата на децата, изграден по проект на Национална мрежа за децата в някои градове в страната
 - ✓ Спортните постижения /спечелени медали/ като фактор за изграждане на позитивно отношение към деца от ЦНСТ сред обществеността
- ❖ Привличане на повече мъже за социални работници; изграждане на положителни мъжки ролеви модели

ВЪЗМОЖНОСТИ ПРЕД ДЕИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЯТА/3

- ❖ Развитие на професията на социалните работници – хуманност, обучение, печелене на привърженици и преодоляване на граници.
- ❖ Деинституционализацията е не еднократен акт, а дълъг път, който ежедневно трябва да се извървява

*Защо ли нещата трябва да се променят?
Пух помисли, помисли и каза:
- Така имат възможност да станат по-добри!*

ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД
ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Проучването е осъществено по Проект BG05M9OP001-2.012-0001-C01 „Продължаваща подкрепа за деинституционализация на децата и младежите“

За контакти:

Алфа Рисърч
България, София 1000
Ул. Искър 54

Тел.: +359 2 9836056

Факс: +359 2 9836168

Email: headoffice@alpharesearch.bg

www.alpharesearch.bg